

Directie Dienstverlening, Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT)

Canada || Factsheet

Informatie ter beoordeling van ‘veilig derde land’

Voor intern gebruik

april 2021

Inleiding

Doel

TOELT bereiken regelmatig verzoeken om informatie die gebruikt kan worden bij de beoordeling of land X kan worden aangemerkt als een 'veilig derde land'. Omdat dit bij uitstek informatie is die in meerdere zaken gebruikt kan worden stellen we deze graag beschikbaar in de vorm van een Factsheet.

Indeling van dit factsheet

In dit factsheet wordt voor Canada ingegaan op de standaardvragen die door de IND zijn vastgesteld ter beoordeling van de vraag of een land kan worden aangemerkt als een 'veilig derde land'.

Disclaimer

Dit rapport is niet openbaar, maar bestemd voor intern gebruik. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om de in dit rapport opgenomen informatie integraal aan derden beschikbaar te stellen. De in dit rapport opgenomen informatie kan echter wel gebruikt worden in een voornemen, beschikking of ander openbaar (proces) stuk. In dat geval dient echter verwezen te worden naar de in dit rapport genoemde achterliggende, oorspronkelijke bronnen. Het is niet de bedoeling naar dit rapport of naar TOELT te verwijzen als uitgevende instantie. Verwijs alleen naar de hier opgevoerde bronnen.¹

Dit rapport is geschreven aan de hand van de Gemeenschappelijke EU-richtlijnen voor het verwerken van feitelijke landeninformatie (*Common EU-guidelines for processing factual COI*, april 2008). Het is samengesteld op basis van zorgvuldig geselecteerde, openbaar toegankelijke bronnen. Elke bron is vermeld middels een referentie. Alle hier gepresenteerde informatie (met uitzondering van voor de hand liggende feiten) is gecrosschecked met andere bronnen tenzij dit anders is vermeld in de tekst.

Alle geleverde informatie is met uiterste zorg onderzocht, geëvalueerd en verwerkt binnen een beperkte tijdsspanne.

Dit document pretendeert niet volledig te zijn en ook niet uitsluitend te geven voor wat betreft de waarde van een aanvraag voor een vluchtelingenstatus of asiel. De gepresenteerde informatie is niet per se een weerspiegeling van de mening van TOELT.

Indien bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet in dit rapport worden genoemd, betekent dit niet dat de gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden of dat de persoon of organisatie niet bestaat, alleen dat deze niet zijn teruggevonden in openbare bronnen. In deze gevallen wordt aangeraden contact op te nemen met TOELT.

Ook bij twijfel over bronnen, brongebruik of inhoud, of indien u nadere achtergrondinformatie wenst, kunt u altijd contact opnemen met TOELT. Zie het Intranet voor actuele informatie over de landenspecialisten. Via de interne mail is TOELT ook bereikbaar:

¹ De voetnoten bevatten beknopte verwijzingen. Volledige titelbeschrijvingen met internetadressen zijn te vinden in de lijst van geraadpleegde bronnen aan het einde van de tekst.

1. Bij welke relevante mensenrechtenverdragen op het gebied van vluchtelingen en refoulement is Canada aangesloten?

VERDRAG	Ja/nee
Vluchtelingenverdrag van 1951 (<i>Convention Relating to the Status of Refugees</i>)	Ja ²
Antifolterverdrag (<i>Convention against Torture [CAT]</i>)	Ja ³
Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (<i>International Covenant on Civil and Political Rights</i>)	Ja ⁴

2. Kent Canada op nationaal niveau een verbod op refoulement? Zo ja, in welke wetgeving, lagere regelgeving of anderszins?

Het Canadese stelsel van publiekrecht is gebaseerd op de Britse *common law* traditie, waarin jurisprudentie een grotere rol speelt dan in de continentale traditie.⁵ Canada heeft niet één grondwet maar een verzameling van regels die samen het grondwettelijk kader vormen. Het '*Canadian Charter of Rights and Freedoms*' is hiervan een onderdeel.⁶ In 1985 is in de uitspraak '*Singh v. Minister of Employment and Immigration*' uitgemaakt dat de in dit Charter genoemde rechten ook gelden voor asielzoekers. De in het Charter genoemde rechten kunnen worden gebruikt om eerbiediging van het non-refoulement-beginsel te eisen. Er is wel een beperking: alleen wie zich op Canadese bodem bevindt, heeft recht op eerbiediging van het non-refoulement-beginsel.⁷

Artikel 115 van de *Immigration and Refugee Protection Act* verbiedt refoulement voor '*a protected person or a person who is recognised as a Convention refugee by another country to which the person may be returned*', maar maakt uitzonderingen voor openbare orde, nationale veiligheid en '*violating human or international rights*'.⁸

3. Hoe wordt in Canada in de praktijk omgegaan met het non-refoulement-beginsel?

In 2002 heeft Canada met de Verenigde Staten (VS) een overeenkomst gesloten over de behandeling van asielaanvragers afkomstig uit derde landen.⁹ Bij uitspraak van 22 juli 2020 heeft het Canadese Federal Court bepaald dat deze overeenkomst onconstitutioneel is. Omdat de regering tegen deze uitspraak in beroep is gegaan heeft de uitspraak vooralsnog geen onmiddellijke werking.¹⁰

Volgens de NGO *US-Canada Cross-Border Network* heeft Canada in de periode van 21 maart tot en met 31 december 2020 269 personen onderschept die illegaal de grens hadden geprobeerd over te steken en zijn de meesten van hen teruggestuurd naar de VS zonder dat zij asiel mochten aanvragen in Cana-

² University of Minnesota, [Human Rights Library, Ratification of International Human Rights Treaties - Canada](#)

³ United Nations Office of the High Commissioner, [Ratification Status for Canada](#)

⁴ United Nations Office of the High Commissioner, [Ratification Status for Canada](#)

⁵ Somerville, C. (et al.), [Legal systems in Canada: overview](#), 1 maart 2020

⁶ Britannica, [Canada - Government and society - constitutional framework](#), geen datum

⁷ Canadian museum for human rights, [Refugees and the right to asylum](#), 6 februari 2017 en CARFMS, [non-refoulement](#), 2018

⁸ Canada, [Immigration and refugee protection act](#), 2011, laatst geamendeerd op 21 juni 2019

⁹ US State Department, [8. U.S.-Canada Agreement Covering Third-Country Asylum Claims at the Border](#), December 5, 2002

¹⁰ Global news, [Federal Court rules Canada-U.S. Safe Third Country Agreement unconstitutional](#), 22 juli 2020 en Global news, [Canada back in court to defend Safe Third Country Agreement](#), 23 februari 2021

da.¹² Volgens de Washington Post heeft ten minste één persoon die op deze wijze naar de VS is teruggestuurd van dit land een 'final order of removal' naar zijn land van herkomst gekregen.¹³

4. Is er in zijn algemeenheid informatie over gedwongen terugsturen door de autoriteiten van Canada van vreemdelingen direct aan de grens dan wel over gedwongen uitzettingen door de autoriteiten van Canada van vreemdelingen die al langer in Canada verblijven waarbij mogelijk sprake kan zijn van refoulement? Zo ja, hoe is daar op gereageerd door UNHCR en/of mensenrechtenorganisaties?

Ja, zie onder 3. Gedwongen uitzettingen vinden plaats. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan criminele vreemdelingen en personen die illegaal ingereisd zijn.¹⁴

5. Kent Canada een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen bij de autoriteiten van Canada?

Ja, dit wordt beschreven in de voornoemde *Immigration and Refugee Protection Act*.¹⁵

6. Indien er geen nationale procedure is zoals geformuleerd in vraag 4, bestaat er in Canada dan de mogelijkheid om bescherming te vragen bij een VN-organisatie?

N.v.t.

7. Is het in de praktijk mogelijk om in Canada asiel/bescherming aan te vragen?

Ja, mits men zich op Canadese bodem bevindt.¹⁶

8. Is de UNHCR actief in Canada?

Ja.¹⁷

9. M.b.t. de positie van mensen die door de autoriteiten van Canada of door de UNHCR of een andere VN-organisatie als vluchteling zijn erkend/die in Canada asiel hebben aangevraagd:

¹² US-Canada Cross-Border Network, [Report on pushbacks at the US-Canada border](#), 31 januari 2021

¹³ Washington Post (The), [Canada is turning asylum seekers away at the border. In the U.S., they face deportation](#), 20 december 2020

¹⁴ CBS, [Canada Border Services Agency moves to 'substantially' increase deportations](#), 31 oktober 2018 en Reuters, [Exclusive: Canada deporting thousands even as pandemic rages](#), 22 januari 2021,

¹⁵ Canada, [Immigration and refugee protection act](#), laatst geamendeerd 21 juni 2019

¹⁶ Canada, [Apply - Refugee status from inside Canada](#), 22 januari 2018

¹⁷ UNHCR, [About UNHCR in Canada](#)

9.1 Wat is hun verblijfstatus en krijgen ze een bewijs van registratie?

De Canadian Council for Refugees schrijft:

'The RPCD is a document that identifies individuals as refugee claimants and gives them access to provincial and federal services. The RPCD is issued to claimants when a claim is found eligible and the claim is referred to the IRB. With the RPCD claimants can:

- *Apply for Social Assistance*
- *Access refugee shelters (depends on provincial system)*
- *Apply for a Work Permit (certain conditions apply)*
- *Possibly access ESL/FSL classes (in very few cases open to claimants)*
- *In the case of minors, access education up to high school*¹⁸

Bij een positieve beslissing op de aanvraag ontvangt men de status van 'protected person'. Met deze status kan men een permanente verblijfsvergunning aanvragen.¹⁹

9.2 Wat is hun recht op voorzieningen op het gebied van huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en (betaald) werk? Hoe is dit in de praktijk?

Personen met de status 'protected person' kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een werkvergunning die niet gerelateerd is aan een specifieke werkgever.²⁰

Personen met de status 'protected person' zijn beperkt verzekerd tegen ziektekosten.²¹

Minderjarigen wiens ouders de status 'protected person' hebben, mogen naar school.²²

Een verband van samenwerkende organisaties die actief zijn op het gebied van immigranten in British Columbia schrijft in een factsheet het volgende:

*'Most core housing need in Canada relates to the affordability dimension. Recent immigrants to Canada are more likely to spend more than 30% of their income on shelter at some point, in part due to their larger average family sizes and tendency to settle in large, expensive cities. (T)his probability decreases the longer a newcomer has been in Canada. Newcomers are also much more likely to live in crowded households as defined by NOS standards [...].'*²³

Overigens moet bedacht worden dat in Canada naar Europese maatstaven grote verschillen in welstand en daaruit voortvloeiende levensomstandigheden voorkomen. In dit verband is noemenswaardig dat het Canadese asielsysteem een speciaal programma kent voor asielzoekers die door particulieren of liefdadigheidsorganisaties gesponsord worden.²⁴ In het eerste jaar is de asielzoeker voor zijn inkomen volledig aangewezen op de sponsor, die ervoor kan kiezen om het inkomen in natura te verstrekken.²⁶

¹⁸ Canadian Council for Refugees, [Refugee determination system: a practical guide](#), september 2019

¹⁹ Canada, [Applying for permanent residence from within Canada: Protected persons and convention refugees \(IMM 5205\)](#)

²⁰ Canada, [Who can apply for an open work permit?](#), 16 maart 2021

²¹ Canada, [Health care - Refugees](#), 31 maart 2017

²² Canada, [Studying in Canada as a minor](#), 28 januari 2021

²³ AMMSA, [Newcomer Housing: Barriers, needs, and experiences](#), mei 2016

²⁴ Canadian Council for Refugees, [Private Sponsorship of Refugees](#), 2020

²⁶ Refugee Council of Australia, [Canada's private sponsorship of refugees: Potential lessons for Australia](#), 26 januari 2019

Lijst van gebruikte bronnen

AMMSA (Affiliation of Multicultural Societies and Service Agencies of BC), *Newcomer Housing: Barriers, needs, and experiences*, mei 2016, (<https://www.amssa.org/wp-content/uploads/2016/07/InfoSheet31-Housing.pdf>), geraadpleegd 2 april 2021

Britannica, *Canada – Government and society – constitutional framework*, geen datum (<https://www.britannica.com/place/Canada/Government-and-society>), geraadpleegd 30 maart 2021

Canada

– *Immigration and refugee protection act*, 2011, laatst geamendeerd 21 juni 2019, (<http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/I-2.5/FullText.html>), geraadpleegd 2 april 2021

– *Applying for permanent residence from within Canada: Protected persons and convention refugees (IMM 5205)*' 13 februari 2018, (<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/application/application-forms-guides/guide-5205-applying-permanent-residence-within-canada-protected-persons-convention-refugees.html>), geraadpleegd 2 april 2021

– *Apply – Refugee status from inside Canada*, 8 februari 2021

(<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/claim-protection-inside-canada/apply.html>), geraadpleegd 2 april 2021

– *Health care – Refugees*, 31 maart 2017, (<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/help-within-canada/health-care.html>), geraadpleegd 2 april 2021

– *Who can apply for an open work permit?*, 16 maart 2021,

(<http://www.cic.gc.ca/english/helpcentre/answer.asp?qnum=177&top=17>), geraadpleegd 2 april 2021

– *Studying in Canada as a minor*, 28 januari 2021, (<https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/study-canada/study-permit/prepare/minor-children.html>), geraadpleegd 2 april 2021

Canadian Council for Refugees

– *Refugee determination system: a practical guide*, september 2019, (<http://ccrweb.ca/en/refugee-determination-practical#refugee-protection-claimant-document-rpcd->), geraadpleegd 2 april 2021

– *Why we are challenging the USA as a “safe third country” in the Federal Court of Canada*, december 2017, (<https://ccrweb.ca/sites/ccrweb.ca/files/stca-contesting-overview.pdf>), geraadpleegd 2 april 2021

– *Private Sponsorship of Refugees*, 2020, (<https://ccrweb.ca/en/private-sponsorship-refugees>), geraadpleegd 2 april 2021

Canadian museum for human rights, *Refugees and the right to asylum*, 6 februari 2017

(<https://web.archive.org/web/20180720105419/https://humanrights.ca/blog/refugees-and-right-asylum>), geraadpleegd 30 maart 2021

CBS, *Canada Border Services Agency moves to 'substantially' increase deportations*, 31 oktober 2018, (<https://www.cbc.ca/news/politics/cbsa-deportations-border-removals-1.4873169>), geraadpleegd 2 april 2021

Global news

– *Federal Court rules Canada-U.S. Safe Third Country Agreement unconstitutional*, 22 juli 2020, (<https://globalnews.ca/news/7205230/federal-court-rules-canada-u-s-safe-third-country-agreement-unconstitutional/>), geraadpleegd 30 maart 2021

– *Canada back in court to defend Safe Third Country Agreement*, 23 februari 2021, (<https://globalnews.ca/news/7656889/canada-us-safe-third-country-agreement-court/>), geraadpleegd 30 maart 2021

Refugee Council of Australia, *Canada's private sponsorship of refugees: Potential lessons for Australia*, 26 januari 2019, (<https://www.refugeecouncil.org.au/canada-private-sponsorship/>), geraadpleegd op 9 april 2021

Reuters, *Exclusive: Canada deporting thousands even as pandemic rages*, 22 januari 2021, (<https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-canada-deportation-idUSKBN29R1EL>), geraadpleegd 2 april 2021

Somerville, Christopher (et al.), *Legal systems in Canada: overview*, 1 maart 2020, (https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/Cosi/SignOn?redirectId=rt_a6876e27-eb97-4d6c-9a25-9030bc90a7b1#co_anchor_a212488), geraadpleegd 2 april 2021

University of Minnesota, Human Rights Library, *Ratification of International Human Rights Treaties – Canada*, (<https://www.loc.gov/law/help/refugee-law/canada.php>), geraadpleegd 2 april 2021

UNHCR

– *About UNHCR in Canada*, (<http://help.unhcr.org/canada/about-unhcr-in-canada/>), geraadpleegd 2 april 2021

– *States Parties to the 1951 Convention relating to the Status of Refugees and the 1967 Protocol*, zonder datum, (<http://www.unhcr.org/protection/basic/3b73b0d63/states-parties-1951-convention-its-1967-protocol.html>), geraadpleegd 2 april 2021

UN Office of the High Commissioner for Human Rights, *Ratification status for Canada*, (https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=31&Lang=EN), geraadpleegd 2 april 2021

US-Canada Cross-Border Network, *Report on pushbacks at the US-Canada border*, 31 januari 2021, (<https://sanctuarycanada.ca/wp-content/uploads/2021/03/Cross-Border-Network-Statement-on-Pushbacks-Public.pdf>), geraadpleegd 2 april 2021

US State Department, *8. U.S.-Canada Agreement Covering Third-Country Asylum Claims at the Border*, December 5, 2002, (<https://2009-2017.state.gov/s/1/38616.htm>) geraadpleegd 2 april 2021

Washington Post (The), *Canada is turning asylum seekers away at the border. In the U.S., they face deportation*, 20 december 2020, (https://www.washingtonpost.com/world/the_americas/canada-asylum-coronavirus-border-deportation/2020/12/28/28a8c588-40cc-11eb-9453-fc36ba051781_story.html), geraadpleegd 29 maart 2021(via Google cache)